

PARLAMENT EUROPEJSKI

2014 - 2019

Komisja Rozwoju Regionalnego

2014/2149(INI)

8.5.2015

OPINIA

Komisji Rozwoju Regionalnego

dla Komisji Kultury i Edukacji

w sprawie dążenia ku zintegrowanemu podejściu do dziedzictwa kulturowego
w Europie
(2014/2149(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Andrea Cozzolino

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Rozwoju Regionalnego zwraca się do Komisji Kultury i Edukacji, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. jest zdania, że w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego zintegrowane podejście jest niezbędne, jeśli chcemy doprowadzić do dialogu kulturowego i osiągnąć wzajemne zrozumienie; jest przekonany, że takie podejście może przynieść większą spójność społeczną, gospodarczą i terytorialną, a jednocześnie przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w strategii „Europa 2020”;
2. zauważa, że programy dotyczące dziedzictwa kulturowego są często przykładem innowacyjnej i zrównoważonej działalności gospodarczej, dzięki której powstają miejsca pracy oraz rozwija się potencjał biznesowy i badawczych małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), będących główną siłą napędową gospodarki UE; zauważa, że dziedzictwo kulturowe to wspólne dobro publiczne, mające pozytywny wpływ na innowacyjność społeczną, inteligentny, trwały wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, konkurencyjność i tworzenie miejsc pracy; w związku z tym wzywa Komisję, aby zachęcała państwa członkowskie do inwestowania w dziedzictwo kulturowe oraz do przyczyniania się do ochrony i zachowania regionalnej, krajowej i europejskiej tożsamości kulturowej;
3. podkreśla, że wspieranie ochrony dóbr dziedzictwa kulturowego oraz włączanie ich w zrównoważone produkty turystyczne przyciągnie ludzi i przyczyni się do umocnienia gospodarki lokalnej i regionalnej; wzywa Komisję, by w związku z gospodarczym znaczeniem dziedzictwa kulturowego i powiązaniem między dziedzictwem kulturowym a zrównoważoną turystyką przyjęła całościowe podejście – uwzględniające również uwadze niedawną inicjatywę dotyczącą Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych – do finansowania dziedzictwa kulturowego, np. rozwoju infrastruktury miejskiej oraz standaryzacji i ujednolicenia przepisów niezbędnego do (od)budowy i ochrony zabytków, pamiętając, że różnorodność i specyfika dziedzictwa historycznego wymaga szczególnych rozwiązań i metod;
4. wzywa Komisję, by w nawiązaniu do Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) i przeglądu strategii „Europa 2020” wspierała europejskie projekty dotyczące dziedzictwa kulturowego, w tym przedsięwzięcia na dużą skalę, ponieważ dzięki nim we wszystkich regionach powstają miejsca pracy, zwłaszcza dla młodych ludzi, a także ponieważ przyczyniają się one do spójności społecznej; odnotowuje liczne korzyści płynące z inwestowania w dziedzictwo kulturowe – podnoszącego naturalną wartość europejskiego dziedzictwa kulturowego – i podkreśla konieczność umocnienia partnerstw publiczno-prywatnych służących finansowaniu takich inwestycji;
5. wzywa Komisję, by oceniła możliwość wsparcia tematycznej platformy inwestycyjnej w ramach EFIS, która przyciągnie zasoby publiczne i prywatne do sektora badań stosowanych służących ochronie i podnoszeniu wartości dziedzictwa kulturowego; zauważa ponadto, że zintegrowane podejście do dziedzictwa kulturowego w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych nadal wymaga dalszego

wzmocnienia; podkreśla w związku z tym znaczenie rozwijania synergii między unijnymi funduszami strukturalnymi, programami ramowymi i innymi zasobami dostępnymi dla sektora kultury; wzywa Komisję do monitorowania państw członkowskich i udzielania im wskazówek dotyczących włączania dziedzictwa kulturowego w lokalny i regionalny rozwój gospodarczy, by uzyskiwano przy tym maksymalną skuteczność i wydajność, oraz do przedstawiania Parlamentowi sprawozdań na temat zrealizowanych inwestycji na rzecz dziedzictwa kulturowego oraz osiągniętych rezultatów;

6. zauważa, że założenia przeglądu rozporządzenia w sprawie EFRR, a w szczególności zasadę zintegrowanego finansowania można osiągnąć również – w szczególnych przypadkach – przez wspieranie projektów na dużą skalę; uznaje jednak konieczność propagowania i wspierania inicjatyw kulturalnych na małą skalę, które mają szczególne znaczenie dla rozwoju miejscowego i mogą przyczynić się do zachowania dziedzictwa kulturowego i wspierać rozwój lokalny i regionalny oraz ogólnie wzrost społeczno-gospodarczy;
7. postrzega przedsięwzięcia na dużą skalę jako przykład wspomnianego zintegrowanego finansowania i korzyści płynących z ochrony wyjątkowego europejskiego dziedzictwa kulturowego, co odzwierciedla się w bezpośrednim i stałym zaangażowaniu Komisji oraz w nadzorze nad realizacją projektów; podkreśla potrzebę uznania ich znaczenia jako pierwszego kroku na drodze do międzykulturowych związków między regionami Europy i do ich zjednoczenia;
8. zauważa, że w art. 3 ust. 1 lit. e) rozporządzenia (UE) nr 1301/2013 wprowadzono odniesienie do inwestowania w „małą infrastrukturę kulturalną”; docenia przewidziane w art. 5 ust. 9 lit. e) tego rozporządzenia możliwości finansowania usług kulturalnych;
9. odnotowuje fakt, że w negocjacjach dotyczących regionalnych programów operacyjnych Komisja ustaliła pułap łącznych kosztów takich inwestycji infrastrukturalnych na 5 mln EUR (10 mln EUR w przypadku obiektów wpisanych na listę dziedzictwa UNESCO);
10. zauważa, że pułap ten może poważnie ograniczyć dolność państw członkowskich do finansowania takich zintegrowanych projektów przyczyniających się do ochrony i podnoszenia wartości dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza z tego powodu, że odnosi się on do łącznych kosztów inwestycji; podkreśla jednak, że kulturalne projekty infrastrukturalne można łączyć z kulturalnymi projektami edukacyjnymi (z pełnym wykorzystaniem możliwości, jakie daje cyfryzacja), projektami na rzecz MŚP itp., co umożliwiłoby zwiększenie łącznej kwoty zainwestowanych środków znacznie ponad 5 mln EUR;
11. wzywa Komisję, by po przeprowadzeniu konsultacji z państwami członkowskimi i regionami ponownie rozważyła podwyższenie kwoty 5 mln EUR, gdyż pułap taki może zaszkodzić zdolności państw członkowskich do realnego korzystania ze środków EFRR; wzywa ponadto Komisję, by zachęcała do skutecznego łączenia różnych funduszy w celu finansowania projektów kulturalnych oraz by stosowała elastyczne podejście w przypadku szczególnych projektów, w których inwestycje w infrastrukturę przekraczają pułap 5 mln EUR;
12. podkreśla, że finansowane z EFRR projekty dotyczące dziedzictwa kulturowego to

praktyczny przykład wielopoziomowego sprawowania rządów i stosowania zasady pomocniczości oraz że stanowią one znaczny odsetek wydatków z EFRR; podkreśla znaczenie transgranicznych projektów kulturalnych, które przyczyniają się do zwiększenia spójności gospodarczej i społecznej oraz sprzyjają integracji; w związku z tym wzywa do przyjęcia środków służących intensyfikacji i rozszerzeniu wsparcia dla finansowania z wykorzystaniem umów o partnerstwie publiczno-prywatnym;

13. zauważa, że przedsięwzięcia takie stanowią często przykład dobrych praktyk w prowadzeniu zintegrowanych przedsięwzięć na obszarach miejskich, przyczyniając się tym samym do realizacji programu rozwoju miast; podkreśla miejski wymiar inicjatywy Europejska Stolica Kultury, która przyczynia się do rozwoju sieci kulturalnych w miastach i wspiera długoterminowe inicjatywy twórcze, np. ochronę tożsamości wyrażającej się w lokalnych i regionalnych tradycjach kulturowych; zachęca ponadto do tworzenia wszechstronnych produktów turystycznych w oparciu o strategie i plany zintegrowanego rozwoju, z wykorzystaniem narzędzi ICT, narzędzi marketingowych i innych innowacyjnych technik, z myślą o większym wyeksponowaniu dziedzictwa kulturowego;
14. uważa, że DG ds. Edukacji i Kultury powinna utworzyć w Europejskim Instytucie Innowacji i Technologii (EIT) wspólnotę wiedzy i innowacji (WWiI) zajmującą się konkretnie ochroną dziedzictwa kulturowego oraz że ta WWiI powinna bezpośrednio wspierać holistyczną wizję badań i innowacji;
15. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wykorzystania platformy VALOR do upowszechniania wyników projektów, ale zwraca się do służb Komisji o włączenie do tej platformy również przykładów dobrych praktyk z projektów w dziedzinie dziedzictwa kulturowego, zrealizowanych w ramach EFRR w okresach programowania 2000–2006 i 2007–2013; zaleca przeprowadzenie technicznej analizy konkretnych metod przesyłania danych na portal; zwraca uwagę na potrzebę utworzenia ujednoliconej unijnej bazy danych lub portalu, zawierających informacje na temat projektów dotyczących dziedzictwa kulturowego finansowanych ze środków wszystkich unijnych programów i inicjatyw, a także zwraca się do Komisji o utworzenie jednolitej unijnej bazy danych lub portalu w celu informowania potencjalnych beneficjentów o istniejących możliwościach finansowania ze środków europejskich;
16. uważa, że przy wdrażaniu zintegrowanych i zrównoważonych strategii miejskich (art. 7 rozporządzenia w sprawie EFRR (1301/2013)) i strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (art. 32, rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów (1303/2013)) należy zaakcentować politykę ochrony dziedzictwa (zwłaszcza historycznych centrów miast), wdrożyć zasady inteligentnej specjalizacji i dostosowanie budownictwa mieszkaniowego do wymogów wynikających ze zmiany klimatu, zwiększyć wykorzystanie narzędzi ICT oraz zastosować narzędzia marketingowe i inne innowacyjne techniki w celu większego wyeksponowania dziedzictwa kulturowego;
17. wzywa Komisję do ogłoszenia Europejskiego Roku Dziedzictwa Kulturowego.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	5.5.2015
Wynik głosowania końcowego	+: 37 -: 1 0: 0
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Pascal Arimont, José Blanco López, Franc Bogovič, Victor Boștinaru, Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Tamás Deutsch, Anna Hedh, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Marc Joulaud, Constanze Krehl, Martina Michels, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Maria Spyrali, Olaf Stuger, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Ángela Vallina, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, Enrique Calvet Chambon, Josu Juaristi Abaunz, Ivana Maletić, Bronis Ropè, Marco Zullo
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Ulrike Trebesius